

Пре неколико дана владајућа коалиција у једној европској земљи изгубила је на локалним изборима велики број посланичких места, али је зато популарни градоначелник престонице те земље убедљиво победио кандидата опозиције.

Још пре оптуживан да гради култ своје личности, предузимљиви градоначелник сада се у сопственој странци налази под паском и због наводних амбиција да преузме вођство над партијом чији је садашњи председник уздрман падом рејтинга.

Звучи познато? Није реч о Драгану Ђиласу и Борису Тадићу, иако се главни лик горње приче зове Борис. Реч је о Борису Џонсону, градоначелнику Лондона, за којег веле да је у компликованим односима са британским премијером Дејвидом Камероном. Дејвид и Борис се на јавним местима опходе један према другом с дужним поштовањем, обасипајући се изјавама о узајамној лојалности, али је градоначелник далеко популарнији од своје (Конзервативне) странке, док га анкете препоручују као “најпрепознатљивијег” политичара у Великој Британији.

У Србији се дешава нешто слично. Коалиција око Демократске странке убедљиво је поражена на парламентарним изборима (пре четири године освојила је 38 посто гласова, да би ове недеље спала на 22 процента), док се њен тријумф у главном граду (у којем је листа ДС-а освојила десет процената више од Српске напредне странке) приписује пре свега градоначелнику Ђиласу. Део руководства странке иза затворених врата је одмах осумњичио Ђиласа да је, миран у погледу коначног исхода београдских избора, кампању водио не бринући довољно о високој излазности која је Борису Тадићу била далеко потребнија него њему самом. У недељу после подне су, наиме, на бројеве мобилних телефона “сигурних гласача” Демократске странке одједном почеле да стижу поруке попут ових: “Губимо изборе ако се овај тренд настави. СНС на црним местима извео дупло више људи! Хитно изводите људе, мало је времена остало. Борис Тадић”. А онда: “Истраживање показује да не можемо да победимо без огромне излазности. Без обзира

на редове, гужве, сви морају да остану до краја и гласају! Борис Тадић”.

(За ДС су “црна места”, по свој прилици, приградске општине, чији је значај у калкулацијама демократа драматично порастао када се испоставило да им је Ахилова пета београдска општина Стари град, у којој су бирачи “искулирали” Тадића, и његовог политичког партнера Чедомира Јовановића, тако што се нису ни појавили на биралиштима.)

Са тензијом на релацији вођа странке и градоначелник престонице, међутим, престају европске паралеле са српским изборима (и то не само зато што у Европи махом није ни теоретски могуће остати на челу државе дуже од осам година). Истог дана када се гласало у Србији, где су немали изгледи да власт остане у отприлике истим рукама као и до сада, Никола Саркози постао је једанаести европски лидер који је изгубио изборе откако је континент захватила финансијска криза. Две највеће партије, које се деценијама смењују на власти у Грчкој, доживеле су истог дана такав крах на изборима да више не могу да скрпе већину ни када се удруже. У знак протеста због стезања каиша пала је и влада у Холандији, која спада у економски најуспешније државе ЕУ. Читав европски пројект налази се под знаком питања, не само зато што новоизабрани француски председник Франсоа Оланд тражи да Европа напусти курс стезања каиша и немачког фискалног диктата. Нису у питању само краткорочне економске мере и дужничка криза, већ захтев да се уместо штедње промовише економски раст, а изнад свега да се реши “демократски дефицит”, што је друго име за ситуацију у којој богате земље намећу решења мањим и сиромашнијим од себе, а све у име “европског пројекта”. Од тренутка када се Француска побунила, плашење Европом постаје плашење Немачком, а не опстанком европске идеје. Оланд каже: “Није на Немачкој да одлучује у име целе Европе. Кад ја будем председник, европска грађевина ће се променити. Ми нисмо било која земља: ми можемо да променимо ствари”. Грци нису гласали за излазак из Европске уније, већ су, заједно са Французима, гласали да Европска унија напусти курс који гура државе у све дубљу јаму присиљавајући их на кресање буџета.

Србија, за то време, остаје потпуно по страни. Европска збивања у Београду нису тема разговора, европски избори и будући европски правац једва су се помињали у предизборним дебатама, укључујући ту и изборну ноћ. У Србији би странац који прати изборе лако поверовао да су све странке опозиционе, да нити једна није владајућа и да нити једна не сноси никакву одговорност за стање у земљи и корупцију у држави. Да је главни баук извесни Тома Николић, који говори исто што и сви остали лидери свих осталих странака, а грађани не смеју да спавају од бриге је ли он заиста искрено привржен европској идеји, као што су то тобож сви остали лидери, а поготово онај који је експресном брзином потписао антиевропски и антиуставни закон о информисању само зато да би спречио пад своје уцењене, али “проевропске” владе...

У Србији власт у недељу не само што није кажњена што јој грађани живе горе него било ко у Европи: у Србији власт управо и опстаје тако што грађане држи у уверењу да баш због Европе морају да живе потпуно мимо Европе, у беди, страху и корупцији. Да морају да се помире са оним са чиме се нико у Европи не би мирио. Да не треба ни да их занима тај велики разговор о Европи и њеној будућности, који се данас истовремено води у свим европским престоницама, осим у Београду.

То је права мера српског очаја и губитка сваког самопоуздања, ту је потонуло оно што је било жилаво и отпорно на недаће. Овде се сања и оно што други одбацују као недостојно, овде се грађанима сугерише да на више ни немају права. Тако је Србија постала “бастион стабилности” у Европи. Овде је “стабилност” последица губитка сваке наде, јер више нема апетита ни за страдање, ни за жртве. Овде где је и парламент једном већ вандализован и паљен, овде се све већ пробало.

(Независне новине)